

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2085/2015
Рж 388/2015
17.11.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиље М.Ђ. из Р., чији су пуномоћници С.В. и П.Г., адвокати из Б., против туженог Ж.С. АД из Б., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 282/2015 од 01.04.2015. године, и о жалби тужиље изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Р4 бр. 79/15 од 19.08.2015. године, у седници већа од 17.11.2015. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

I ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена жалба тужиље изјављена против решења Апелационог суда у Београду Р4 бр. 79/15 од 19.08.2015. године.

II ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 282/2015 од 01.04.2015. године, као изузетно дозвољеној.

III УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 282/2015 од 01.04.2015. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 бр. 11366/10 од 11.09.2013. године, исправљена решењем под истим бројем од 04.12.2014. године, и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 бр. 11366/10 од 11.09.2013. године, која је исправљена решењем под истим бројем од 04.12.2014. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се тужени обавезе да јој исплати разлику зараде по основу сменског рада, неисплаћеног топлог оброка и регреса за годишњи одмор, укупно 700.667,71 динар, са припадајућом законском затезном каматом на поједначне месечне износе наведене изреком, од доспелости сваког износа до исплате. Ставом другим изреке тужиља је обавезана да туженом накнади парничне трошкове у износу од 19.600,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 282/2015 од 01.04.2015. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда исправљена решењем.

Против другостепене пресуде, тужила је благовремено преко пуномоћника изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и из разлога прописаних чланом 395. Закона о парничном поступку.

Апелациони суд у Београду је решењем Р4 бр. 79/15 од 19.08.2015. године одлучио да је недопуштена ревизија тужиле изјављена против другостепене пресуде.

Против наведеног решења Апелационог суда у Београду, тужила је преко пуномоћника изјавила жалбу због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност жалбе у смислу чл. 385. став 1. и 411. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11) и утврдио да жалба тужиле није дозвољена.

Тужба у овом поступку поднета је 21.01.2008. године, дакле пре ступања на снагу Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, ступио на снагу 01.02.2012. године), који чланом 404. став 3. прописује могућност изјављивања жалбе против решења апелационог суда којим се не дозвољава ревизија.

Одредбом члана 411. ранијег ЗПП, који се у овом поступку примењује, није предвиђено да ће се у поступку поводом ревизије сходно примењивати и одредбе члана 385. ЗПП, нити је чланом 395. ЗПП прописана могућност изјављивања жалбе на решења апелационог суда о изузетној дозвољености ревизије. Стога жалба против побијаног решења није дозвољена.

Из наведених разлога Врховни касациони суд је одлучио као у ставу I изреке, на основу чл. 385, 395. и 411. ЗПП.

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су законски услови за одлучивање о ревизији тужиле као изузетно дозвољеној, у смислу члана 395. ЗПП, због потребе уједначавања судске праксе поводом права запослених код тужене на увећану зараду по основу сменског рада, и исплате накнаде на име топлог obroка и регреса за коришћење годишњег одмора, јер су у истој чињеничној и правној ситуацији нижестепени судови доносили различите одлуке. Стога је одлучено као у ставу II изреке овог решења.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 399. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиле основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је код туженог радила као путнички благајник у спорном периоду од марта 2005. године закључно са априлом 2011. године, и радно време јој је било организовано у турнусима 12-24, 12-48. Према важећем анексу Колективног уговора туженог, запослени имају право на

зараду која се састоји од зараде за обављени рад и временаведеног на раду, примања за исхрану у току рада и примања на име регреса за коришћење годишњег одмора. Зарада запосленог за обављени рад за времеведено на раду утврђује се на основу основне зараде и остварених резултата рада, а основна зарада запослених се утврђује као производ вредности једног радног часа, коефицијента 2,55 и просечног месечног фонда часова рада од 174 часа.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили као неоснован тужбени захтев тужиље за исплату по основу сменског рада, са образложењем да је тужилји сменски рад вреднован приликом утврђивања основне зараде, те да нема права на исплату разлике између 26 % колико би јој припадало на основу члана 108. става 1. тачка 2. Закона о раду и 4 % колико тужени исплаћује на име сменског рада. Осим тога, нижестепени суд сматра да је накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора и трошкова на име топлог obroка исплаћена према општим актима туженог, односно кроз зараду, због чега је неосновано потраживање тужиље и у овом делу.

Наведени закључак суда се за сада не може прихватити, јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено.

Према члану 108. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05), запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду и то за рад ноћу и рад у сменама, ако такав рад није вреднован приликом утврђивања основне зараде – најмање 26 % од основице. Према ставу 2. истог члана, ако су се истовремено стекли услови по више основа утврђених у ставу првом овог члана, проценат увећане зараде не може бити нижи од збира процената по сваком основу увећања, док према ставу четвртог основицу за обрачун увећане зараде чини основна зарада утврђена у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Колективним уговором туженог („Службени гласник РС“ број 84/02 ... 46/11) чланом 58. предвиђено је да се зарада запосленог за обављени рад и времеведено на раду утврђује на основу основне зараде и остварених резултата рада. Основна зарада запосленог у смислу члана 59. истог општег акта утврђује се као производ вредности радног часа, коефицијента посла утврђеног у Прилогу 1. Колективног уговора и просечног месечног фонда часова рада од 174 часа. Према одредби члана 65. став 1. тачка 4. наведеног колективног уговора туженог, запослени има право на увећану зараду за рад у сменама у турнусу у висини од 2 % основне зараде, а према тачки 5. истог члана, за рад у турнусу за запослене који непосредно учествују у вршењу железничког саобраћаја, у висини 4 % основне зараде.

Из одредби општег акта туженог и уговора о раду произлази да је рад тужиље у спорном периоду био организован као рад у сменама. Тужилји припада разлика увећане зараде по основу сменског рада између исплаћених 4 % и 26 % које предвиђа Закон о раду у члану 108. став 1. тачка 2. као минимум увећања који послодавац мора испоштовати, без обзира што својим општим актом није признао запосленима ни најмањи проценат увећања основне зараде, јер је код туженог утврђено право запосленог на увећану зараду по основу сменског рада у висини од

4%, те су овом одредбом запосленима код туженог утврђена мања права по основу рада у сменама у односу на право које је утврђено Законом о раду.

Изменама и допунама Закона о раду од 18.07.2005. године, почев од 01.01.2006. године, поново је створена обавеза послодавца да обрачун исплата регреса и топлог obroка врши у линеарном износу и да та накнада мора бити исказана у обрачунској листи запослених и то у линеарном износу. Послодавцима је такође од 01.01.2006. године остављена могућност да својим актима о расподели зарада могу уговорити мањи или већи износ регреса и топлог obroка од износа који је прописан Општим колективним уговором и Законом о раду, али уз обавезу послодавца да донесе одлуку о висини месечног износа топлог obroка и регреса, што тужени у конкретном случају није доставио у току поступка, нити је вештаку доставио приликом израде налаза и мишљења, што доводи до закључка да тужени наведену одлуку није ни донео, а при томе не исказује на платној листи и износ накнаде на име топлог obroка и регреса. Судски вештак у свом налазу и мишљењу истиче да тужени није дао децидан податак колики је део месечне цене рада по радном часу на име топлог obroка и регреса, нити је у обрачунским листама тужиље исказао њихову висину у линеарном износу по обавези из Закона о раду из 2005. године.

Из наведеног следи да се у конкретном случају тужени у погледу накнаде на име топлог obroка и регреса није придржавао законских прописа, те да их је примењивао на штету тужиље.

Из наведених разлога обе нижестепене пресуде су укинуте. У поновном поступку, првостепени суд ће узети у обзир изнете примедбе и донети правилну и закониту одлуку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу III изреке, на основу члана 407. став 2. ЗПП.

**Председник већа-судија
Снежана Андрејевић,с.р.**